

- I.** Goedemorgen en hartelijk welkom bij de eredienst en de livestream van de Calvary Chapel Haarlemmermeer.

Vanmorgen gaan wij verder met de preekserie Route 66 waarin wij elk Bijbelboek in vogelvlucht doornemen zodat wij de Bijbel en alle verbanden in de Bijbel beter gaan leren kennen, waardoor wij de God van de Bijbel beter gaan leren kennen. Het doel hiervan is om te groeien naar geestelijke volwassenheid toe waardoor Jezus Christus meer gestalte in ons zal krijgen en wij meer van God gaan houden.

- II.** Vandaag gaan wij het Bijbelboek Prediker in vogelvlucht doornemen, en mijn hoop en gebed is dat wij hierdoor gaan inzien dat een leven zonder de vrees voor God absoluut geen echt en blijvende voldoening en tevredenheid kan geven. En dat alleen een leven dat God vreest en God dient volledige voldoening, tevredenheid, rust, vrede en vreugde kan en zal geven. **Noem de eerste 21 Bijbelboeken.**

Inleiding

- I.** Prediker is een van de vijf poëtische boeken. Het behoort ook tot wat de filosofische boeken van de Bijbel genoemd worden, want veelal gaan zij over Gods filosofie van het hemels leven hier op aarde. Deze zijn Job, Spreuken en Prediker.

- II.** Deze poëtische boeken behelzen een tijdspanne van zo'n 1.575 jaar, vanaf de tijd van de aartsvader Abraham tot aan de tijd van Nehemia. We zouden de vijf poëtische boeken als een laag boven op de Torah en op de historische boeken kunnen leggen.

III. Prediker werd rond 935 v.Chr. door Koning Salomo geschreven. Wat ik vorige week zei is dat Salomo dit als een oude man aan het einde van zijn leven heeft geschreven. En zoals wij zullen zien heeft hij bij het schrijven van Prediker vooral in de achteruit spiegel gekeken.

IV. Koning Salomo is buiten twijfel de schrijver van het boek.

Prediker 1:1 – “De woorden van Prediker, de zoon van David, koning in Jeruzalem.”

Prediker 1:12 – “Ik, Prediker, was koning over Israël in Jeruzalem.”

A. Koning Salomo was de enige zoon van Koning David die in Jeruzalem over heel Israël regeerde. Ná Salomo regeerde zijn zoon Rehabeam, maar vanwege de splitsing van Israël regeerde hij over het zuidelijk rijk. Ná Salomo was Israël voor de rest van haar geschiedenis verdeeld in het noordelijk rijk Israël en het zuidelijk rijk Juda. Het kan dus niet anders zijn dat Koning Salomo Prediker geschreven heeft.

V. Jullie horen Casper en mij vaak zeggen dat een van de belangrijkste zaken in het lezen en in het juist interpreteren van de Bijbel is de Bijbelteksten in z'n context te lezen.

A. D.w.z. dat je niet een of twee verzen leest en die probeert te begrijpen los van de context waarin ze geschreven zijn.

i. Een poos geleden had iemand mij gevraagd of hij nu wel of niet echt gered is. Hij twijfelde aan z'n redding omdat hij het idee had dat hij het niet altijd goed doet waardoor hij dus dacht niet gered te zijn. Hij onderbouwde zijn gevoel met een aantal Bijbelteksten.

ii. Alleen hadden de Bijbelteksten die door hem aangehaald werden niets met elkaar te maken. Sterker nog, ze hadden niets met zijn situatie te maken. Maar omdat die persoon die verzen uit z'n context las, kwam hij tot de verkeerde conclusie. En daar is satan altijd op uit; om v.w.b. de Heilige Schrift, het Woord van God, jou en mij tot de verkeerde conclusie te leiden. Bijvoorbeeld dit:

Mattheüs 27:5 – "Toen gooide Judas de zilveren munten in de tempel en ging weg. Daarna maakte hij een eind aan zijn leven door zich op te hangen." (BGT)

Lukas 10:37 – "Toen zei Jezus tegen hem: 'Doet u dan voortaan net zo.'"

a. Dit is een extreem voorbeeld van het uit de context rukken van Bijbelteksten. Niemand zou dit serieus nemen, maar de Bijbelteksten die door de persoon in kwestie aangehaald werden waren op dezelfde wijze uit hun context gehaald met als gevolg dat er totaal niet begrepen werd wat de Heilige Geest hem door het Woord van God wilde leren. Context!!!

B. Waar rekening mee gehouden moet worden v.w.b. de context is dat er een directe context is; d.w.z. de verzen eromheen. Er is ook de bredere context van het boek waarin het geschreven staat, én de gehele context van de gehele Bijbel. De reden waarom ik dit nu aanhaal is omdat het heel makkelijk is om Prediker uit z'n context te lezen.

i. Bij Prediker is het zoals ik al zei belangrijk om rekening te houden met de directe en de bredere context. En onmisbaar in het lezen van Prediker is de gehele context van de gehele Bijbel. Gods verlossingsplan door de Bijbel heen is bepalend voor hoe Prediker gelezen moet worden.

ii. Als wij dit nalaten, dan komen wij voorzeker tot de verkeerde conclusies en dat kan je geloof echt overhoop gooien.

VI. Waar wij ook rekening mee moeten houden bij het lezen van Prediker is dat Prediker een onderdeel is van de poëtische boeken van de Bijbel. Die hebben een unieke schrijfstijl.

A. Ja, het is geheel door de Heilige Geest ingegeven, oftewel geïnspireerd, maar dat hoeft niet per definitie te betekenen dat er per se geboden of voorschriften van God in staan, of dat er leerstellingen of doctrine in staat.

B. Wij moeten het lezen zoals het bedoeld is om te lezen, door de ogen van Salomo die oud en afgemat is geworden vanwege het najagen van geluk en voldoening, zonder dat Hij de God van de Bijbel navolgde.

C. Ja, Salomo was de wijste man in het Oude Testament, maar ondanks dat hij goed begonnen was, heeft hij zijn door God ingegeven wijsheid, zijn eigen advies en het Woord van God verloochend waardoor hij voor het merendeel van zijn leven doodongelukkig was.

D. Dus wat wij in Prediker lezen is wat Salomo achteraf gezien, acht als ijdel en vluchtig, oftewel geheel zinloos.

E. Wij moeten veel van wat er in Prediker staat dus niet zien als waarheden en voorschriften vanuit God, maar als overdenkingen van iemand die jarenlang zonder God heeft geleefd. Bijvoorbeeld:

Prediker 1:14 – “Alle arbeid op aarde is een opeenvolging van zinloosheid, het bouwen van luchtkastelen.” (Het Boek)

i. Als wij dit als Gods waarheid en instructie aannemen dan heeft niets meer zin; ook niet wat wij hier doen. Gelukkig is er meer:

1 Korinthe 15:58 – “Daarom, mijn geliefde broeders, wees standvastig, onwankelbaar, altijd overvloedig in het werk van de Heere, in de wetenschap dat uw inspanning niet tevergeefs is in de Heere.”

a. In tegenstelling tot Prediker geeft Paulus ons hier wel degelijk een Nieuw Testamentische waarheid waar wij zeker over kunnen zijn, én wat ons aanspoort om juist meer ijverig te worden in onze inspanningen voor de HEERE. Niets dat wij met de juiste motivatie in en

voor Jezus doen is ijdel of tevergeefs. Het levert eeuwige dividenden op!

VII. Het boek Prediker krijgt z'n naam uit het eerste vers waarin Salomo zichzelf Prediker noemt.

A. Het Hebreeuws woord voor prediker is 'qoheleth' en het heeft als betekenis verzamelaar van zinnen, of spreker in een gemeenschap, of redenaar, of predikant.

B. Het idee achter Prediker is dat de boodschap over heel de wereld verkondigd moet worden. **Dit klinkt bekend, toch?**

VIII. Prediker lijkt meer op een dagboek of een preek dan een biografie. En terwijl de historische boeken ons inzicht geven in Salomo als koning, geeft Prediker ons inzicht tot Salomo de mens. Het is een opsomming van alles dat Salomo in het leven bereikt heeft.

IX. Drie sleutels kunnen ons helpen om Prediker te begrijpen.

A. De eerste sleutel is het feit dat het hele boek naar een hoogtepunt toewerkt, naar een eindconclusie. En de eindconclusie is dit:

Prediker 12:13-14 – “¹³De slotsom van al wat door u gehoord is, is dit: Vrees God, en houd u aan Zijn geboden, want dit geldt voor alle mensen. ¹⁴God zal namelijk elke daad in het gericht brengen, met alles wat verborgen is, hetzij goed, hetzij kwaad.”

i. Dit is de keiharde conclusie van Salomo. Dit is uiteindelijk waar ieder mens rekening mee moet houden, of ze het nu willen of niet.

ii. En geen enkel onderdeel van het boek Prediker kan juist begrepen worden als het losgemaakt wordt van deze conclusie.

B. De tweede sleutel is het leven '**onder de zon**'. Deze uitdrukking wordt in de eerste 10 hoofdstukken 29 keer door Salomo gebruikt. Het is de sleutel dat het geheim van het boek opent en alles dat Salomo nagejaagd heeft is erop gebaseerd.

i. De uitdrukking '**onder de zon**' betekent dat je het leven puur ziet op het niveau van de begane grond, zonder enig benul van absolute waarheid en hogere morele waarden. Het laat alle vormen van verlichting door God achterwege. Het is hoe niet-gelovigen, ook anno 2021 het leven zien.

ii. En alles dat Salomo najaagde, al zijn bezigheden waren beperkt tot dit niveau van leven; 'onder de zon', aards, werelds.

iii. Ondanks dat Salomo het woord 'God' zo'n 40 keer noemt, slaat hij geen acht op de Heilige Schrift, het Woord van God. En wat zo opvallend is, is dat Salomo het woord Elohim voor God gebruikt, wat een meer algemene naam voor God of zelfs andere afgoden is. Gods unieke naam, YHWH komt geen enkele keer in Prediker voor.

a. Salomo praat over God in een algemene zin zoals een niet-gelovige over God praat; een niet-gelovige die de persoonlijke God, YHWH, de God van de Bijbel niet kent en niet navolgt.

iv. Dus waar Prediker uiteindelijk om draait is de zoektocht van de natuurlijke mens die geheel los van de God van de Bijbel de zin van het leven tracht te vinden.

v. Zijn kijk op het leven, op God, op normen en waarden, moraliteit, geluk, de dood en de eeuwigheid wordt geheel bepaald door het negeren van het Woord van God. Hij ziet het leven puur vanuit een humanistisch en materialistisch oogpunt.

vi. En zonder de openbaring die het Woord van God geeft, zou eenieder van ons tot dezelfde conclusies over het leven onder de zon komen als Salomo.

a. En daarom is Prediker een doeltreffend boek voor Evangelisatie, want het laat ons precies zien hoe de natuurlijke mens in het leven staat. En als wij dat weten dan kunnen wij met dé oplossing erop inspelen.

b. "Op een bepaald moment in zijn leven wilde Salomo de ware betekenis van het menselijk bestaan vinden. Hij was vastberaden om 'het goede leven' te ontdekken. Maar er was een zelfverkozen voorwaarde voor deze zoektocht – hij zou het zelf doen. Hij zou onder de zon opzoek gaan naar het hoogste goed in het leven." (William McDonald)

c. In principe vertegenwoordigd Salomo de humanist of materialist die het leven, geheel los van God probeert uit te leggen.

1. Nogmaals, daarom is Prediker zo'n goed boek om te kennen. Omdat wij inzicht zullen krijgen in hoe mensen in de wereld om ons heen denken en waarom zij zo denken.

C. De derde sleutel is de uitdrukking '**Een en al vluchtigheid**'. Of zoals het in de Statenvertaling staat: '**IJdelheid der ijdelheden**' (Vanity of vanities).

i. Het woord vluchtigheid in alle vormen komt zo'n 39 keer in Prediker voor en het betekent simpelweg damp of adem. Je ziet je adem bijvoorbeeld op een koude winterdag wanneer je uitademt. Je ziet het, maar binnen enkele seconden is het verdwenen, het is vluchtig!

ii. De vluchtigheid spreekt van alles dat in het leven vluchtig, tijdelijk, onbevredigend en teleurstellend is.

iii. En voordat Salomo tot zijn eindconclusie komt, wat in hoofdstuk 12 staat, komt hij eerst tot zijn conclusie dat het leven zonder God, d.w.z. zonder rekening met God te houden, zonder God te willen kennen en dienen, zonder God te willen gehoorzamen, zonder God na te volgen, dat dat leven vluchtig en ijdel is.

iv. En de rest van het boek, is een commentaar op hoofdstuk 1:3:

Prediker 1:3 – "Welk voordeel heeft de mens van al zijn zwoegen waarmee hij zwoegt onder de zon?"

"Wat bereikt een mens met al zijn harde werken hier op aarde?" (Het Boek)

v. En waar Salomo uiteindelijk op uitkomt is dat een leven dat geleefd wordt zonder God een ijdel leven is. Met het oog op de eeuwigheid zal zo'n leven tot niets van waarde leiden. Het is leeg, het is vluchtig, het is ijdel.

vi. J. Sidlow Baxter wijst op tien algemene gebieden waarin Salomo de vluchtigheid van het leven zag. Ik zal vijf noemen:

a. De vluchtigheid van menselijke wijsheid, oftewel eigenwijsheid:

2:15-16 – "**15**Toen zei ik in mijn hart: Zoals het lot van de dwaas ook mijzelf treft, waarom ben ik dan toen zo bovenmate wijs geweest? Ik sprak in mijn hart: Ook dat was vluchtig. **16**Er is immers voor eeuwig

niet meer herinnering aan een wijze dan aan een dwaas. Wat er nu is, wordt in de dagen die komen, allemaal vergeten. Hoe sterft de wijze met de dwaas?"

1. Kortom, het is treurig, maar de wijze sterft evenals de dwaas. Dus ook is menselijke wijsheid ijdel en vluchtig.

b. De vluchtigheid van het zwoegen, het harde werken:

2:21 – "Een mens werkt hard, met wijsheid, met verstand en met kennis van zaken. Maar hij moet uiteindelijk alles achterlaten voor iemand die er niets voor gedaan heeft. Ook dat is allemaal vluchtig. Het is een treurige zaak." (BGT)

1. Kortom, alles waar je keihard voor hebt gewerkt, alles dat je daarvoor hebt opgeofferd zal uiteindelijk nagelaten worden aan iemand die er niets voor heeft gedaan.

c. De vluchtigheid van menselijke rivaliteit:

4:4 – "Verder zag ik van al het zwoegen en alle bekwaamheid bij het werk, dat het iemand afgunst oplevert van zijn naaste. Ook dat is vluchtig en najagen van wind."

1. Kortom, hoe meer succesvol je bent, hoe meer mensen afgunstig en jaloers op je zullen worden.

2. Helaas gebeurt dit zelfs in de bediening. Mensen zijn jaloers op de zegen en op de overvloed die God geeft.

d. De vluchtigheid van roem en bekendheid:

4:16 – "Alle mensen liepen achter die nieuwe koning aan, alle mensen op aarde. Ze waren allemaal blij met hem. Maar later werden ze ook over hem ontevreden. Het heeft geen zin om door iedereen bewonderd te worden. Je bereikt er niets mee." (BGT)

1. Kortom, het willen behagen van mensen heeft totaal geen zin. Daarom is vrees voor mensen ook totaal zinloos. Er is één die de mens moet vrezen en behagen en dat is de levende God van de Bijbel.

2. En wanneer dat je motivatie is, dan zal God je gunst bij mensen geven. Het gaat vooral om gunst en een goede reputatie, een goede naam.

3. Sommige mensen willen graag gezien worden omdat zij daardoor gevoelsmatige een mate van bevestiging krijgen. Maar Salomo zegt dat ook dat vluchtig en ijdel is.

e. De vluchtigheid van het onverzadigbaar zijn:

5:9 – “Wie uit is op geld heeft nooit genoeg en wie uit is op rijkdom wil altijd meer. Ook dat is ijdel.” (WV2012)

1. Toen J.D. Rockefeller, de rijkste man van begin 20^e eeuw gevraagd werd wanneer hij genoeg zou nemen met zijn vermogen, zei hij dat hij altijd nog een beetje meer wilde hebben. M.a.w. het is nooit genoeg!

f. Door alleen maar door menselijke en wereldse ogen naar het leven te kijken kwam Salomo tot deze conclusie:

2:11 – “Maar toen ik terugkeek op alles wat ik gepresteerd had en op al de moeite die mij dat gekost had, stelde ik vast: het is allemaal ijdel en grijpen naar wind. Er valt niets mee te winnen onder de zon.” (WV2012)

1. Deze sombere kijk op het leven zorgde ervoor dat Salomo een verwarde, boze, verbitterde en pessimistische oude man werd.

X. Maar, het doel van Salomo met het schrijven van Prediker is niet alleen om te zeuren en zaniken, maar juist om ons ervan te overtuigen dat het leven zonder God totaal zinloos is.

A. God Zelf geeft betekenis aan het leven. God Zelf is de zin van het leven. Hij is het hoogste goed.

i. Blijdschap en geluk kunnen nooit een doel op zich zijn, maar moeten gezien worden als een gevolg van een juiste relatie met de levende God van de Bijbel.

ii. Het echte leven is alleen te vinden in het najagen van God. Jezus zei dat Hij gekomen was om mensen leven te geven, leven en overvloed. Dit is waar Salomo onder de zon naar zocht, maar het nergens kon vinden.

a. Vandaar dat hij uiteindelijk uitgekomen was op zijn eindconclusie: 'Vrees God en houd u aan Zijn geboden'.

b. Het juiste en allerbeste wereldbeeld is een waarin God het doel is. Wat is jouw doel in het leven?

XI. De centrale boodschap van Prediker is dat het leven zonder God leeg is; volkomen leeg.

A. Pascal, een theoloog uit de 17^e eeuw schreef dat er een leegte in het mensenhart is in de vorm van God. M.a.w. er is een leegte in het hart van de mens die alleen God kan vullen of vervullen.

i. Mensen proberen die leegte met allerlei andere dingen te vullen, maar per saldo eindigen zij leeg en bankroet.

B. Augustinus, een theoloog uit de 4^e en 5^e eeuw zei: 'U hebt ons gemaakt, oh HEERE, voor Uzelf. En onze harten zullen geen rust vinden totdat het in U berust'.

i. **Johannes 4:13-14** – "¹³ . . . Ieder die van dit water drinkt, zal weer dorst krijgen, ¹⁴ maar wie drinkt van het water dat Ik hem zal geven, zal in eeuwigheid geen dorst meer krijgen. Maar het water dat Ik hem zal geven, zal in hem een bron worden van water dat opwelt tot in het eeuwige leven."

a. Hiermee zegt Jezus dat alleen Hij ons kan bevredigen en verzadigen. Alleen Hij kan die leegte in het diepst van ons binnenste vullen.

C. De apostel Johannes vat de hele boodschap van Prediker samen in deze woorden:

1 Johannes 5:11-12 – "¹¹ En dit is het getuigenis, namelijk dat God ons het eeuwige leven gegeven heeft; en dit leven is in Zijn Zoon. ¹² Wie de Zoon heeft, heeft het leven; wie de Zoon van God niet heeft, heeft het leven niet."

i. Alles onder de zon is vluchtig en ijdel, maar alles in de Zoon geeft leven, eeuwig leven. En eeuwig leven is een kwaliteit van leven waar wij nu al van kunnen genieten, waar wij nu al bevredigd en verzadigd door kunnen worden.

XII. Ik denk zelf dat het sleutelvers om de centrale boodschap en les van Prediker te kunnen begrijpen niet eens in Prediker zelf staat, maar nogmaals in 1 Johannes:

1 Johannes 2:15-17 – “¹⁵Heb de wereld niet lief en ook niet wat in de wereld is. Als iemand de wereld liefheeft, is de liefde van de Vader niet in hem. ¹⁶Want al wat in de wereld is: de begeerte van het vlees, de begeerte van de ogen en de hoogmoed van het leven, is niet uit de Vader, maar is uit de wereld. ¹⁷En de wereld gaat voorbij met haar begeerte; maar wie de wil van God doet, blijft tot in eeuwigheid.”

A. Alles onder de zon zal vergaan. Volgens Jezus, Petrus en Johannes zal ook de aarde waarop wij leven uiteindelijk geheel vergaan; er zal niets van overblijven.

B. Maar, God heeft een plan voor de toekomst. Een plan dat zoals alle plannen van God vervuld zijn ook vervuld zal worden. En dit plan beoogt een nieuwe hemel en nieuwe aarde. Spoiler alert: God wint en wie aan Zijn kant staat, wie Jezus Christus navolgt, die zal krijgen wat er in Openbaring 21 en 22 staat.

C. Dus wat het leven zonder God betreft; ‘[Een en al vluchtigheid, zegt Prediker. IJdelheid der IJdelheden](#)’!

i. Kies jij voor de dingen onder de zon, of kies jij voor het leven in de Zoon?

Mattheüs 6:19-21 – “¹⁹Verzamel geen schatten voor u op de aarde, waar mot en roest ze verderven, en waar dieven inbreken en stelen; ²⁰maar verzamel schatten voor u in de hemel, waar geen mot of roest ze verderft, en waar dieven niet inbreken of stelen; ²¹want waar uw schat is, daar zal ook uw hart zijn.”